

ერთი ბავშვის პოლიტიკა

ჩინეთის ერთი ბავშვის პოლიტიკა იყო სახელმწიფო პროგრამა, რომელიც დაიწყო 1979 წელს და გაგრძელდა თითქმის ოთხი ათწლეული. ამ პოლიტიკის მიზანი იყო მოსახლეობის სწრაფი ზრდის შეჩერება და ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების გაუმჯობესება. იმ პერიოდში ჩინეთში უკვე ერთი მილიარდზე მეტი ადამიანი ცხოვრობდა, ხოლო მოსახლეობა ისე სწრაფად იზრდებოდა, რომ ხელისუფლება შიშობდა, ქვეყანა ვერ შეძლებდა საკმარისი საკვების, საცხოვრებლისა და სამუშაო ადგილების უზრუნველყოფას ყველასთვის. სწორედ ამიტომ, მთავრობამ გადაწყვიტა, რომ ოჯახებს მხოლოდ ერთი შვილის ყოლა დაშვებოდათ. პოლიტიკის მიხედვით, ქალაქებში მცხოვრებ ოჯახებს მხოლოდ ერთი შვილის გაჩენა შეეძლოთ, თუმცა არსებობდა გარკვეული გამონაკლისებიც. მაგალითად, სოფლებში, სადაც ოჯახებს ხშირად მეტი შვილი სჭირდებოდათ მინის სამუშაოებში დასახმარებლად, ზოგჯერ ნებადართული იყო მეორე შვილის გაჩენა, განსაკუთრებით იმ შემთხვევაში, თუ პირველი შვილი გოგო იყო. ასევე, ეთნიკურ უმცირესობებს ჰქონდათ უფლება მეტი შვილი ჰყოლოდათ. პოლიტიკის დარღვევა მკაცრად ისჯებოდა. ოჯახები, რომლებიც აჩენდნენ მეორე ბავშვს ნებადართვის გარეშე, იხდიდნენ დიდ ჯარიმებს, ზოგჯერ კი მათ სახელმწიფო სამსახურის დაკარგვაც ემუქრებოდათ. ზოგიერთ შემთხვევაში მეორე შვილი საერთოდ არ რეგისტრირდებოდა, რის გამოც ბავშვი ვერ იღებდა განათლებას ან სამედიცინო დახმარებას. მიუხედავად იმისა, რომ ერთი ბავშვის პოლიტიკამ მართლაც შეაჩერა მოსახლეობის სწრაფი ზრდა და ხელი შეუწყო ქვეყნის ეკონომიკურ სტაბილურობას, მას მოჰყვა ბევრი ნეგატიური შედეგი. ერთ-ერთი მთავარი პრობლემა გახდა სქესთა ბალანსის დარღვევა, რადგან ბევრ ოჯახს სურდა ბიჭის ყოლა და

გოგონების დაბადება შემცირდა. ამას გარდა, წარმოიშვა ასაკობრივი დისბალანსიც — ახალგაზრდების რაოდენობა შემცირდა, ხოლო ხანდაზმული ადამიანების რიცხვი გაიზარდა. შედეგად, ჩინეთი აღმოჩნდა სიტუაციაში, სადაც მოსახლეობის უმეტესობა ხანდაზმულია, რაც ქვეყნის ეკონომიკისთვის სერიოზულ გამოწვევად იქცა. ამ პოლიტიკამ ასევე შეცვალა საზოგადოების კულტურული გარემო. რადგან ოჯახებში მხოლოდ ერთი ბავშვი იზრდებოდა, ის ხდებოდა მშობლებისა და ბებია-ბაბუის მთელი ყურადღების ცენტრში. ამან შექმნა ე.წ. „პატარა იმპერატორების თაობა“ — ბავშვები, რომლებიც ხშირად განებივრებულები და ზედმეტად დაცულები იყვნენ. 2015 წელს ჩინეთის მთავრობამ ოფიციალურად გააუქმა ერთი ბავშვის პოლიტიკა და ოჯახებს უფლება მისცა ორი შვილი გაეჩინათ. მოგვიანებით, 2021 წელს, ეს შეზღუდვაც მოიხსნა და ნებადართული გახდა სამი შვილის ყოლა. ეს გადანყვეტილება მიღებული იქნა იმის გამო, რომ ქვეყნის შობადობის მაჩვენებელი ძალიან დაეცა და დაიწყო მოსახლეობის შემცირება. საბოლოოდ, ერთი ბავშვის პოლიტიკა გახდა ერთ-ერთი ყველაზე გამორჩეული დემოგრაფიული ექსპერიმენტი მსოფლიოში. მიუხედავად იმისა, რომ მან გარკვეული ეკონომიკური სარგებელი მოიტანა, საბოლოოდ აღმოჩნდა, რომ ამ პოლიტიკამ ჩინეთს ბევრი სოციალური და დემოგრაფიული პრობლემა შეუქმნა, რომელთა გადაჭრაზეც ქვეყანას დღესაც მუშაობა უწევს.